

GRADIVO ZA KRONIKO – *Jaslice.* Božičnega praznovanja si skoraj ne moremo predstavljati brez jaslic. Božične jaslice so ena najlepših in najglobljih simbolnih upodobitev rojstva Jezusa Kristusa. V sebi združujejo vero, umetnost, tradicijo in toplino domačega praznovanja. Njihov nastanek sega v zgodnji srednji vek, ko so ljudje želeli božično skrivnost približati vsakdanjemu človeku, njihova pot pa se je prek samostanov in cerkva razširila po vsej Evropi in kasneje tudi v slovenske kraje. Danes so jaslice ne le verski, temveč tudi kulturni in umetniški izraz, ki ohranja vez med preteklostjo in sedanjostjo. Za začetnika jaslic velja sveti Frančišek Asiški. Leta 1223 je v kraju Greccio v Italiji pripravil prvo živo uprizoritev Jezusovega rojstva. S tem dejanjem je želel ljudem, ki niso znali brati, približati pomen božiča in skrivnost učlovečenja. Namesto lesenih figur so bile v ospredju žive osebe in živali – Marija, Jožef, dete, vol in osel. Tako so nastale prve »žive jaslice«. Ideja svetega Frančiška se je hitro razširila po Evropi. Samostani, predvsem frančiškanski, dominikanski in jezuitski, so začeli postavljati jaslice kot del božične pobožnosti, v času katoliške obnove zlasti kot proti utež protestantski pobožnosti. Sprva so bile to preproste postavitve v cerkvah, kasneje pa so se razvile v bogato okrašene scene, pogosto z gibljivimi figurami in umetelno izdelanimi ozadji. V 17. in 18. stoletju so jaslice doživele svoj

pravi razcvet v času baroka. V tem obdobju so postale prave umetniške mojstrovine – združevale so kiparstvo, slikarstvo in arhitekturo. Umetniki so začeli dodajati podobe domačinov, obrtnikov in pastirjev, kar je jaslice približalo vsakdanjemu življenju ljudi. Posebej znane so bile italijanske, tirolske in bavorske jaslice. V 18. in 19. stoletju so jaslice iz cerkva prešle tudi v domove, najprej bogatih in nato še revnejših družbenih slojev. Pojavile so se papirnate jaslice, ki so bile cenejše in dostopne širšim množicam. Tako so postale del domače božične tradicije, kar je prispevalo k njihovi razširjenosti po vsej Evropi. Na Slovensko so jaslice prišle v 17. stoletju po zaslugi cerkvenih redov, predvsem frančiškanov in jezuitov. Najstarejše omembe segajo v samostane v Ljubljani, Nazarjah, Kamniku in na Ptuj. V času baroka so bile jaslice bogato okrašene in pogosto postavljene v cerkvah kot del božičnih slovesnosti. V 19. stoletju so se jaslice začele seliti v domove in postale so del ljudske ustvarjalnosti. Ljudje so jih izdelovali iz lesa, gline, voska ali papirja. Vsaka pokrajina je razvila svoj značilen slog: na Dolenjskem so prevladovale preproste postavitve iz mahu in lesa, na Gorenjskem so jaslice izrezovali iz lesa v reliefnih oblikah, na Primorskem pa so bile pod vplivom italijanske tradicije bolj umetelne in barvite. Po drugi svetovni vojni je bila verska simbolika omejena na cerkveni prostor in domačo hišo, ...

Za vse dokumente, pogreb, obhajilo bolnikov ali mašne namene pokličite ali se oglasite v župnišču. Maše so redno v nedeljah ob 10.00 (poleti 9.00), na delavnice redno v Knežaku, sicer je naveden kraj. Zaradi pogreba, osmine in maše 30. dne lahko pride do sprememb. - Za krst se starši dogovorite z župnikom v župnijski cerkvi ob nedeljah po končani pripravi za starše (obvezno za krst prvega otroka prve tri sobote v navedenih mesecih ob 16h v župnišču v Ilirski Bistrici: februar, april, junij, september, november). Za krst starši dobijo botra (in botro), ki izpolnjuje pogoje za to službo v Cerkvi. - Za poroko se par dogovori z župnikom. Obvezna priprava na poroko; več informacij na spletnih straneh Škofije Koper. - ŽUPNIJSKI URAD KNEŽAK, 6253 KNEŽAK 151; tel. 041 338 915 ali 05 91 95641; zupnija.knezak@gmail.com; trr SI56 0432 1000 2903 718

7. – 21. december 2025 (371)

Oznanilo župnije Knežak

Adventno spreobrnjenje

V današnjem evangeliju evangelist Matej zapiše: »Pripravite Gospodovo pot, zravajte njegove steze!« (Mt 3,3). Janez Krstnik nastopa v puščavi kot prerok, ki kliče k spreobrnjenju. Njegov glas je močan, neposreden in zahteven: »Spreobrnite se, kajti približalo se je nebeško kraljestvo.« Janez nas uči, da priprava na Gospodov prihod ni samo zunanja, ampak predvsem notranja. Ne gre za obrede zaradi navade, ampak za resnično spremembo srca. Spreobrnjenje pomeni, da priznamo, kje smo zašli, in dovolimo Bogu, da nas preoblikuje. Obenem Janez opozarja, da zunanje pripadnosti same po sebi niso dovolj: »Ne mislite, da si morete sami pri sebi reči: Abrahama imamo za očeta.« (Mt 3,9). Bogu niso všeč prazne besede, ampak sadovi spreobrnjenja – konkretna dejanja ljubezni, pravičnosti in poštenosti. Advent je torej priložnost, da resno premislimo: Katere »grbine« moram v svojem življenju zravnati? Katero »temo« moram odvreči, da bo Gospod našel odprto pot do mojega srca? Če bomo pripravili pot Gospodu v svojem življenju, bo njegovo rojstvo med nami res praznik miru, upanja in novega začetka.

Dan in svetnik	Čas	Mašni nameni
2. adventna NEDELJA 7. 12. Ambrož škof	10.00	za župnijsko skupnost; krst Julija Fidel
ponedeljek 8. 12. BREZMADEŽNO SPOČETJE D. M.	18.00	ČMB
torek 9. 12. Valerija mučenka	18.00	+ Jolanda Zadel Kne 2a
sreda 10. 12. Loretska Mati Božja	18.00	Ljudmila Smrdel pn Kne 2b
četrtek 11. 12. Damaz papež	18.00	+ Dominika Urbančič Bač 32
petek 12. 12. Devica Marija iz Guadalupe	18.00	++ Pavel Keš in vsi Kne 94
sobota 13. 14. Lucija mučenka	18.00	+ Pavlina Bradač Kne 172
3. adventna NEDELJA 14. 12. Janez od Križa	10.00 16.00 17.00	za župnijsko skupnost SPOVED ++ Joško, Milka Maljevac in stari starši
ponedeljek 15. 12. Drinske mučenke	18.00	za zdravje Kne 1č
torek 16. 12. Adela kraljica	18.00	++ Pavlovec doma in po svetu Bač 67
sreda 17. 12. Viviana opatinja	18.00	++ Antonija, Franc Tomšič Kne 137
četrtek 18. 12. Vunibald opat	18.00	ČMB za zdravje in v zahvalo Kne 140
petek 19. 12. Urban papež	18.00	++ Šajn in Urbančič Kne 29 in 69
sobota 20. 12. Dominik opat	18.00	+ Ljudmila Smrdel 30 dan
4. adventna NEDELJA 21. 12. Peter Kanizij	10.00	++ Damijana, Anton Urbančič Kne 10; za župnijsko skupnost

Maša med tednom je v Knežaku v kapeli. Po vaseh poskrbite čist prostor; v adventu naj bo krasitev oltarja skromna. Pri maši za vaše rajne, ki ste jo naročili in k njej tudi prišli, vas vabim bliže oltarju v prednje klopi in glasno sodelujte pri obredu.. Hvala za mašne namene!

• **ADVENTNA SPOVED** nas bo osvobodila in v nas prižgala luč za Kristusov prihod: prihodnjo nedeljo popoldne bo priložnost v cerkvi; otroci med veroukom; na domu bom starejše obiskal do Božiča. V DSO Ilirska Bistrica bo maša s sodelovanjem naše župnije na sv. Štefana ob 15.00.

• **LUČ MIRU** bodo skavti prinesli na 4. adventno nedeljo.; delili jo bodo po maši.

• **JASLICE** so versko znamenje in narodni običaj. Za božič jih postavimo v cerkvi, mnogi jih naredite tudi doma. Ponekod jih denejo na okno ali pred hišo, da jih vidijo še drugi. Vabim, da tudi letos naredite jaslce in jih kot krščansko znamenje postavite v okras naselja in izraz božičnega praznovanja.

• **OTROCI ZA OTROKE** je adventna akcija, s katero Misijonsko središče Slovenije spodbuja in vabi otroke in družine k molitvi, dobroti in pripravi na Božič. Otroci 1. triade so dobili gradivo pri verouku, je pa tudi dostopno na spletni strani Misijonskega središča. Kar bom zbral v hranilnik, bom prinesel k jaslicam v cerkev na sveti večer.

• **PRATIKA** (8,5 €) in marijanski koledar (3,3 €) sta naprodaj.

• **ŠALA MALA** – Nekje v Afriki vaški poglavar predstavlja sovaščanom misijonarja, ki je prišel iz Evrope: »Njegova koža je bela, toda njegova duša je prav tako črna kot naša ...«

Nadangel Gabriel

Ljubi angel Gabriel, Mariji si prinesel veselo oznanilo, da bo rodila prav posebno in sveto dete, Božjega Sina. Naj tudi moje življenje postane rodovito za druge ljudi. Pokaži mi, da je moje življenje dragoceno in da lahko vsak dan vtisnem v svet dobre sledi – sledi prijateljstva in veselja, sledi sproščenosti in ljubezni.

Kot Mariji mi podari spoznanje, da mi Bog zaupa, da me ljubi in si želi, da postanem blagoslov za druge.

In nauči me, da bom rekel DA življenju, ki mi ga je podaril Gospod, saj je dragoceno in enkratno. A. Grün, Angel ti stoji ob strani

PRIČAKUJEM NOVOROJENEGA

Daj, da bom praznik zmogel pričakovati, da si ne bom dovolil odvzeti adventnega miru. Daj da bo v meni umrla želja po popolnosti doma in namesto nje vzklila želja po Tvoji bližini.

Daj mi božič začutiti z očmi, ušesi, nosom, usti in Njega objeti z rokami.

Daj, da bi zmogel objeti svoje, četudi včasih ne čutim njihove bližine.

Daj, da bi videl stisko trpečih in bil njihov prinašalec miru in hvaležnosti.

Daj, da se običaji in navade ne bodo izgubili v pompozem blišču veseljačenja in nakupovanja.

Pomagaj mi odstreči bleščečo zaveso materialnega, za njo pa najti Tebe. Novorojenega.